

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

BİRİNCİ DAİRE

P. / POLONYA DAVASI

(Başvuru no. 56310/15)

KARAR

Madde 10 - İfade özgürlüğü - Bir ortaokul öğretmenin, diğer hususların yanı sıra, yetişkinler için cinsel içerikli bir internet blogu yazması nedeniyle görevden alınması - Yetkililer tarafından yerel toplumsal ahlak kurallarına hakaret olarak değerlendirilmesi - İlgili ve yeterli gerekçelerin bulunmaması - Başvurucunun kişisel blog faaliyetinin, uygulanan yaptırımı haklı çıkaracak şekilde küçüklerin ahlakının korunmasını tehdit etmemesi - Müdahalenin acil bir toplumsal ihtiyaca karşılık gelmemesi veya orantılı olmaması

Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. Mahkemeyi bağlamaz.

STRASBOURG

13 Şubat 2025

KESİNLEŞME

30/06/2025

*Bu karar, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesi uyarınca kesinleşmiştir.
Editorial revizyona tabi tutulabilir .*

Karar deepL. ile çevrilmiş ve Kaos GL tarafından düzeltmeler yapılmıştır, resmi çeviri değildir.

P. / Polonya davasında,

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (Birinci Daire), aşağıdaki üyelerden oluşan bir Daire olarak toplanmıştır:

Ivana Jelić, *Başkan*,
Alena Poláčeková,
Krzysztof Wojtyczek,
Lətif Hüseynov,
Péter Paczolay,
Gilberto Felici,
Alain Chablais, *yargıçlar*,

ve Ilse Freiwirth, *Bölüm Kayıt Memuru*,

Aşağıdaki hususları göz önünde bulundurarak:

Polonya Cumhuriyeti aleyhine, Polonya vatandaşı Bay K.P. ("başvuran") tarafından, 5 Kasım 2015 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca Mahkeme'ye yapılan başvuru (no. 56310/15)

Polonya Hükümeti'ne ("Hükümet"), başvuranın işyerinden disiplin gerekçesiyle çıkarılmasına ilişkin Sözleşme'nin 8, 10 ve 14. maddeleri kapsamındaki şikâyetlerin bildirilmesine ve başvurunun geri kalanının kabul edilemez ilan edilmesine karar vermiştir;

Başvuranın isminin açıklanmaması kararı;

Hükümet tarafından sunulan gözlemler ve başvuran tarafından sunulan cevap gözlemleri;

Polonya Ayrımcılık Karşıtı Hukuk Derneği, Uluslararası Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve İnterseks Derneği Avrupa Bölgesi ve Homofobiye Karşı Kampanya tarafından sunulan ve Bölüm Başkanı tarafından müdahil olma izni verilen görüşler;

14 Ocak 2025 tarihinde özel olarak müzakere etmiştir,

Söz konusu tarihte kabul edilen aşağıdaki kararı sunar:

GİRİŞ

1. Dava, bir ortaokul öğretmenin, diğer hususların yanı sıra, yetişkinler için cinsel içerikli bir internet blogu yazması nedeniyle görevden alınmasıyla ilgilidir. Dava, esas olarak Sözleşme'nin 10. maddesi kapsamında bir sorunu gündeme getirmektedir.

OLGULAR

2. Başvuran 1980 doğumludur ve Koszalin'de yaşamaktadır. Szczecin'de avukatlık yapan Bayan A. Stach tarafından temsil edilmiştir.

3. Hükümet, daha sonra Dışişleri Bakanlığı'ndan Bayan A. Kozińska-Makowska ile değiştirilen Temsilcileri Bay J. Sobczak tarafından temsil edilmiştir.

4. Davaya ilişkin gerçekler aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

I. ARKA PLAN

5. Başvuru sahibi nitelikli bir Lehçe ve İngilizce öğretmenidir.

6. Başvuran, 1 Eylül 2007 ile 16 Aralık 2013 tarihleri arasında Koszalin'de bir ortaokulda öğretmen ve sınıf öğretmeni olarak çalışmıştır. Polonya'da ortaokul öğrencileri on beş ile on sekiz yaşları arasındadır.

7. Okul müdürü 2008'den 2012'ye kadar her yıl başvurana en iyi öğretmen ödülü vermiştir. Başvuran ayrıca 2010 ve 2013 yıllarında en iyi sınıf öğretmeni dalında ulusal yarışmaları kazanmıştır.

8. Başvuran herhangi bir kınama cezası almamış ve hakkında herhangi bir şikâyetle bulunulmamıştır.

9. Okul müdürü, aşağıda açıklanan disiplin soruşturmasında, 2010 yılından beri başvuranın eşcinsel olduğundan şüphelendiğini belirtmiştir. Başvurucunun cinsel yönelimini sorun etmediğini ve onu çok iyi bir öğretmen olarak gördüğünü belirtmiştir.

10. İşinin bir parçası olarak başvuran, öğrencilerini zaman zaman okul gezilerine götürmüştür.

11. Eğitim Bakanlığının okulların turizm organizasyonu hakkındaki 2001 tarihli yönetmeliği uyarınca, bir okul gezisine yalnızca etkinlikten önce okul müdürü tarafından gezi kayıtlarına kaydedilmiş kişiler katılabilir (yönetmeliğin 10. bölümü). Başvuranın okulunun yerleşik uygulamasına göre, üçüncü şahıslar bu tür etkinliklere katılmaya davet edilemez. Bu kural, her okul gezisinin dosyasında açıkça belirtilmiştir. Başvuranın bu kuraldan haberdar olduğu taraflar arasında tartışmasızdır.

12. Haziran 2013'te başvuran iki okul gezisini yönetmiştir. Bu gezilerden biri sırasında, aynı cinsiyetten partneri, Varşova'daki Başkanlık Sarayı'nda düzenlenen bir törende kendisine eşlik etmiştir. Törenden hemen sonra ayrılmış ve gezinin geri kalanında orada bulunmamıştır. Başvuranın partneri ayrıca bir okul kampı gezisinde de kendisine eşlik etmiştir. Başvuran, güneş yanığından muzdarip olduğu için partnerinden kendisine eşlik etmesini istediğini açıklamıştır. Her iki olayda da başvuran, partnerini herkese kuzeni olarak tanıtmıştır. Başvuranın partneri, gezi kayıtlarının hiçbirinde katılımcı olarak listelenmemiştir. Başvuran, her iki gezi sırasında da gece vardiyasına gittiğini ve öğrencilerine özenle göz kulak olduğunu vurgulamıştır.

13. Nisan veya Mayıs 2012'den 1 Temmuz 2013'e kadar başvuran, eşcinsel erkeklere yönelik bir web sitesindeki herkese açık bir blogda, bazen neredeyse her gün olmak üzere, yaklaşık yüz yazı yazmıştır. Web sitesine erişmek için potansiyel bir kullanıcının yetişkin olduğunu beyan etmesi gerekiyordu. Başvuran takma bir isimle yazmıştır. Birinci şahıs olarak yazmış ve zaman zaman metinde kendisinden gerçek ismiyle bahsetmiştir.

14. Blog yazılarının içeriği, günlük tarzında fotoğraflar ve metinlerden oluşmaktaydı.

15. Fotoğraflar çoğunlukla erkekleri tek başlarına veya diğer erkeklerle etkileşim halinde, giyinik, yarı giyinik veya çıplak olarak, el ele tutuşmak, uyurken sarılmak, plajda veya suda eğlenmek, ev işleri yapmak, yatağı paylaşmak, sokakta öpüşmek, çim biçmek, erkekler tuvaletine işemek, araba tamir etmek, fotoğraf için poz vermek, fallik şekilli bir nesne tutmak, iç çamaşırını çıkarmak veya seks yapmak gibi çeşitli durumlarda tasvir ediyordu. Diğer fotoğraflarda ise başvuru sahibi ya tek başına ya da başka bir erkeğe sarılmış veya öpüşürken gösterilmiştir. Başvurana ait olsun ya da olmasın, fotoğrafların hiçbirinde cinsel organlar ya da gerçek cinsel ilişki gösterilmemiştir.

16. Başvuranın yazıları çoğunlukla günlük hayatını, rüyalarını, aşk ve yalnızlık duygularını ve partneriyle ilgili mahrem düşüncelerini ya da arzularını anlatmaktadır. Birkaç düzine pasajda açıkça erotik çağrışımlar yapılmış veya erkekler arasındaki erotik veya cinsel eylemler açıkça tasvir edilmiş, adlandırılmış veya tanımlanmıştır.

17. Blog yazılarının birçoğunda kıdemsiz bir öğretmen olarak işinden duyduğu hayal kırıklığını dile getirmiş ya da amirlerine yönelik küfürlü ifadeler kullanmıştır. Ayrıca öğrencileri hakkında da genel ifadelerle yazmıştır.

18. Başvuranın blogu 39.000 kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

19. Başvuran, blogunu meslektaşlarından ve öğrencilerinden gizli tuttuğunu iddia etmektedir. Ancak blogunun okul personeli tarafından okunduğu ve yorumlandığı anlaşılmaktadır. Ayrıca öğrencilerin de başvuranın internet faaliyetlerinden haberdar olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle bir öğrenci, ya bloga ya da başvuranın Facebook sayfasına "Bu adam ... benim Lehçe öğretmenim" şeklinde bir yorum bırakmıştır.

20. Aşağıda açıklanan disiplin işlemleri sırasında okul müdürü, başvuranın blogu hakkında öğrencilerden veya velilerinden herhangi bir şikayet almadığını belirtmiştir. Okuldaki öğretmenlerin blogu okuduklarını bildiğini, ancak başvuranın cinsel yöneliminden değil, Facebook'ta ayrı ayrı yaptığı okul personeli hakkındaki küçük düşürücü yorumlardan dolayı dehşete düştüklerini belirtmiştir. Aynı disiplin soruşturması sırasında başvuran, öğrencilerinden blogla ilgili herhangi bir fısıltı duymadığını belirtmiştir.

21. 1 Temmuz 2013 tarihinde, başvuranın blogundan haberdar olan okul müdürü, başvuranı bu bağlamda azarlamış ve blogu silmesini istemiştir. Başvurucu aynı gün bunu yapmıştır.

II. BAŞVURU SAHİBİNE KARŞI DİSİPLİN SORUŞTURMASI

22. 4 Temmuz 2013 tarihinde okul müdürü, öğretmenler için disiplin memurundan (*rzecznik dyscyplinarny*), 1982 Öğretmen Tüzüğü Yasası'nda (Karta Nauczyciela) belirtilen görevlerini ihlal ettiği gerekçesiyle başvuran hakkında disiplin soruşturması açmasını istemiştir. Özellikle, okul müdürünü

bilgilendirmeden veya izin almadan üçüncü bir şahsın (partneri) iki okul gezisine katılmasına izin verdiği için rapor edilmiştir. Başvuran böylece her iki okul etkinliğini de özel olarak değerlendirmiş ve öğrencilerinin yeterli bakım ve gözetimini sağlayamamıştır. Ayrıca, "erotizm (erotyzm) ve küfürlerle (wulgaryzmy) dolu" metin ve resimler içeren bir internet blogu açtığı için de rapor edilmiştir. Blogun içeriği hakkında herhangi bir ayrıntı verilmemiştir. Müdür, başvuranın "öğrencilerinin ahlaki tutumlarını şekillendirmeye" uygun olmadığını düşünmektedir. Müdürün mektubunda başvuranın öğrencileri ya da meslektaşlarıyla ilgili ifadelerine ya da Facebook faaliyetlerine değinilmemiştir.

23. Zachodniopomorski Valiliği'nin disiplin memuru, Öğretmenlik Mesleği Disiplin Komisyonu'na başvurarak, başvuranın iki okul gezisi sırasında izinsiz üçüncü bir kişiyi okula getirdiği ve "öğretmenlik mesleğine yakışmayan yazılar ve resimler içeren bir blog açtığı" gerekçesiyle kınanması için başvuruda bulunmuştur.

24. Disiplin Komisyonu tarafından 16 Aralık 2013 tarihinde yapılan duruşmanın tutanaklarına göre, okul müdürü ve başvuranın sorgulanması, ilk olarak başvuranın okul gezilerine üçüncü bir kişiyi getirmesine, ikinci olarak da "küfürler" ve "müstehten" fotoğraflar ve sahneler içerdiği ölçüde - "başvuranın ahlakını kanıtladığı" düşünülen - ve başvuranın öğrencileri ve meslektaşları hakkında saldırgan yorumlar içerdiği ölçüde blog yazılarına odaklanmıştır. Meslektaşları hakkındaki yorumlarla ilgili olarak, okul müdürü esas olarak başvuranın başka bir faaliyetine, yani tembel (nieroby) olarak tasvir edilen okul personeli hakkında olumsuz yorumlar içeren Facebook paylaşımlarına atıfta bulunmuş ve bu paylaşımlarda küfürlü bir dil kullanılmadığını açıklamıştır. Duruşma boyunca, Disiplin Komisyonu üyeleri, küfürlerin başvuranın cinsel yöneliminden farklı olduğunu, ikincisinin disiplin soruşturmasının konusu olmadığını açıkça belirtmişlerdir. Başvuran, okul gezilerini düzenleyen kuralları ihlal ettiğini ve blogunu yazdığını kabul etmiştir. Blog yazma faaliyetinin bir tür terapi ve aptalca bir hata olduğunu belirtmiştir. Blogun silindiği ve bir daha benzer yayınlar yapmayacağı konusunda Komisyon'a güvence vermiştir.

25. Yukarıda bahsedilen duruşmada, disiplin memuru, başvurana uyarı ile birlikte kınama cezası verilmesi talebini yinelemiştir (bkz. aşağıdaki40 paragrafı).

26. Duruşmanın ardından, 16 Aralık 2013 tarihinde, Disiplin Komisyonu, başvuranı, iki okul gezisinde kendisine yetkisiz bir üçüncü şahsın eşlik etmesi ve "öğretmenlik mesleğine yakışmayan yazılar ve görüntüler" içeren kamuya açık bir blog yayınlaması nedeniyle "öğretmenlik mesleğinin saygınlığını ve Öğretmen Tüzüğü Yasası'nın 6. bölümünde belirtilen görevleri ihlal etmekten" sorumlu bulmuştur (bkz. aşağıdaki39 ve40 paragrafları). Komisyon, başvuranın okuldaki görevinden alınmasına karar vermiştir (Öğretmen Tüzüğü Yasası'nın 76(1)(2). bölümü - bkz. aşağıdaki40 paragrafı).

27. Kararın gerekçesinde, diğer hususların yanı sıra, aşağıdaki ifadeler ve gözlemler yer almıştır. Başvuranın blogunda "erotik karakterli metinler ve müstehcen fotoğraflar" yer almıştır. Sosyal medyada küfürlü yorumlar yayınlayan bir öğretmen, mesleğin saygınlığını zedelemiştir. Öğretmenler okulda ve özel ortamlarında saygın bir şekilde hareket etmelidir. Boş zamanlarında internette aktif olan öğretmenler onurlu bir şekilde hareket etmelidir. Öğretmenler, ifade özgürlüğünden yararlanırken, yeni neslin eğitimcileri olarak üstlendikleri misyon ve ifadelerinin sorumluluğu nedeniyle, özellikle de internette yayın yaparken mahremiyet hakkından yararlanmadıkları göz önünde bulundurulduğunda, itidalli davranmak zorundaydılar. Facebook'ta yayınlanan içerik geniş çapta erişilebilirdi ve sınırsız bir kamu okuyucu kitlesini hedefliyordu. Karara göre, "[b]ir öğretmen, küfürlü terimler kullanarak, *ifadesi* yoluyla iyi ahlak kurallarını (dobrze obyczaj) ihlal ederek ve müstehcen fotoğraflar yayınlarak öğretmenlik mesleğinin saygınlığını ihlal etmektedir". Kararın gerekçeleri ışığında, Komisyon herhangi bir blog yazısı hakkında değerlendirme yapmamıştır.

28. Başvuran bu karara itiraz etmiş ve kendisine verilen cezanın orantısız derecede ağır olması nedeniyle değiştirilmesini talep etmiştir. Başvuran, *diğer hususların yanı sıra*, Disiplin Komisyonu'nun yanlış bir şekilde kendisinin ahlaki değerlerden yoksun olduğunu ve öğrencilerinin ahlaki eğitimi için bir tehdit oluşturduğunu tespit ettiğini ileri sürmüştür. Ayrıca, Komisyon'un kararının "rahatsız cinsel yönelimi" (kendi ifadesiyle) hakkındaki bilgilere dayandığını belirtmiştir. Blog yazmanın kınanacak bir davranış olduğunu kabul etti. Bununla birlikte, davranışının "ahlaksızlıktan" değil, karmaşık ve zor kişisel durumunun ve kimlik sorunlarının yanı sıra travmatik çocukluğunun bir sonucu olduğunu açıklamıştır. Başvuran, kendisine verilen cezanın orantısız ağırlığının, Komisyon'un kararının, muhtemelen bilinçaltında, homofobik önyargılara ve stereotiplere dayandığını gösterdiği sonucuna varmıştır.

29. Başvurana, yargılamalarda kendisini temsil etmesi için bir adli yardım avukatı atanmıştır. Temyiz Disiplin Komisyonu ("Temyiz Komisyonu") önünde, başvuranın avukatı öncelikle başvurana verilen cezanın orantısız derecede ağır olduğunu ileri sürmüştür. Başvurucunun cezalandırılmasına ilişkin ilk gerekçeyle ilgili olarak avukat, başvurucunun gerçekten de yönetmelikleri ihlal ettiğini, ancak söz konusu okul gezileri sırasında görevlerini ihmal etmediğini belirtmiştir. İkinci gerekçeyle ilgili olarak avukat, sorunun daha karmaşık olduğunu savunmuştur. Özellikle, disiplin kovuşturmasının sebebinin, başvuranın eşcinsel yöneliminin blogunda ortaya çıkması olduğunu iddia etmiştir. Dolayısıyla disiplin soruşturması ve sonucu ayrımcı olmuştur. Başvuran, öğrencilerine vatan sevgisi, Anayasa'ya saygı, vicdan özgürlüğü ve her insana saygı gibi değerleri öğreten mükemmel bir öğretmendi.

30. 24 Eylül 2014 tarihinde Temyiz Komisyonu 16 Aralık 2013 tarihli kararı bozmuş ve başvuran aleyhindeki disiplin soruşturmasını durdurmuştur.

31. Temyiz Komisyonu kararında, başvuranın yargılama sırasındaki davranışlarını, yani kendisine isnat edilen tüm eylemleri kabul etmiş ve bunlardan dolayı pişmanlık duyduğunu ifade etmiş olmasını ve blogu yazmayı bırakmış ve okul müdürünün kendisini azarladığı gün silmiş olmasını dikkate almıştır. Temyiz Komisyonu ayrıca, geziler sırasında öğretmen olarak görevlerini ihmal ettiğine dair herhangi bir kanıt bulunmadığını da tespit etmiştir. Ayrıca, Temyiz Komisyonu'nun görüşüne göre, başvuran, çocukluğunda yaşadığı psikolojik travmanın üstesinden gelmek amacıyla duygularını not etmek için psikiyatristinin tavsiyesi üzerine terapötik amaçlarla blog yazmıştır. Kararın gerekçesi ışığında, Temyiz Komisyonu herhangi bir blog yazısına ilişkin bir değerlendirme yapmamıştır. Son olarak, Temyiz Komisyonu, başvuranın blogunun okuldaki gençler üzerinde olumsuz bir etkisi olduğuna dair herhangi bir kanıt bulunmamasına önem vermiştir.

32. Milli Eğitim Bakanlığı disiplin memuru, ilk olarak, başvuranın okul gezilerinde öğrencilerin güvenliğini sağlamayı amaçlayan yönetmeliklere uymadığını ve ikinci olarak, blog yazarak mesleğinin saygınlığını ihlal ettiğini yineleyerek itirazda bulunmuştur. İkinci hususla ilgili olarak, memur, başvuranın avukatı tarafından savunulanan aksine, söz konusu sorunun başvuranın cinsel tercihleri değil, yalnızca kamuya açık blogunun uygunsuz içeriği olduğunu vurgulamıştır. Görevli ayrıca, başvuranın blogunda "erotik metinler", "müstehcen fotoğraflar", "küfürler", "mahrem durumların erotik ve müstehcen tasvirleri ve "öğretmenin partneriyle müstehcen fotoğrafları" bulunduğunu kaydetmiştir. Memur ayrıca "küfürlerle dolu yorumlarda okul personeline ve okul işlerine de atıfta bulunulduğunu" belirtmiştir. Memur, başvuranın kendisine atfedilen davranışları kabul ettiğini ve temyiz başvurusunda sadece daha hafif bir ceza talep ettiğini belirtmiştir. Memurun görüşüne göre, başvuran bu nedenle cezanın meşruiyetini sorgulamamıştır. Disiplin subayı, "başvuranın, bir öğretmen için yasal gerekliliklerden birini, yani temel ahlaki ilkelere uymayı yerine getirmediği" sonucuna varmıştır. Ona göre, başvuran "blogunda iyi ahlak kurallarını ihlal eden yazılar ve fotoğraflar yayınlamaya bu gerekliliği ihlal etmiştir". Bu değerlendirmeler ışığında, memur, başvurana uygulanan yaptırımın uygun olduğunu savunmuştur.

33. 7 Mayıs 2015 tarihinde Szczecin Temyiz Mahkemesi 24 Eylül 2014 tarihli kararı bozmuş ve başvuranın temyiz başvurusunu reddetmiş, aynı zamanda Disiplin Komisyonu'nun kararını, başvuranın işten çıkarılmasına hükmeden kısmı da dahil olmak üzere, onamıştır.

34. Temyiz Mahkemesi, başvuranın iki okul gezisine yetkisiz bir kişiyi getirerek görevlerini ihmal ettiğine ve Öğretmen Tüzüğü Yasası'nın 6 (1) maddesini ihlal ederek öğrencilerin güvenliğini tehlikeye attığına karar vermiştir. Ayrıca, başvuranın "küfürlü, müstehcen ve cinsel içerikli

(fotoğraflar dahil) bir blog yazmasının" öğretmenlik mesleğine yakışmadığını ve aynı Yasanın 6 (5) maddesinde belirtilen öğrencilerin ahlaki ve sivil tutumlarını şekillendirme yükümlülüğünü ihlal ettiğini düşünmüştür. Bu amaçla, Temyiz Mahkemesi otuzdan fazla tarihli blog girdisini listelemiş ve bunları "müstehcen ve pornografik fotoğraflar" olarak tanımlamıştır: "müstehcen ve pornografik fotoğraflar" ("erkek fotoğrafları", "başvuranın fotoğrafları", "cinsel içerik"); "başvuranın cinsel hayatına" ilişkin açıklamalar; ve "öğrenciler ve [başvuranın] okuldaki çalışmaları hakkında yorumlar". Diğerlerinin yanı sıra, aşağıdaki alıntıları seçmiştir: (i) başvuranın işiyle ilgili olanlar: "Ben artık okulun kullanılabilecek fahişesiyim, nasıl olsa her şeyi kabul edeceğim"; "işimde kullanılabileceğime bahsetmiş miydim? Ne yazık ki cinsel olarak değil... dönemim başladı... çıraklık dönemi"; "ilk sınıf şimdiden sınırlarımı bozdu. İngilizce sınavında o penisleri göstereceğim!", "Öğrencilerinizin size benzemesi kadar sizi gururlandıran bir şey var mı? Alaycılıkta şimdiden bana denk olan geleceğin küçük psikopatlarını yetiştiriyorum"; (ii) gençliğiyle ilgili olanlar: "O günler isyan günleriydi. Devamsızlık ve eğitime cinsel yaklaşım nedeniyle okuldan atıldım - eğitimin içine ettim ya da alternatif olarak, her şeyi kıcıma soktum"; veya (iii) genel olarak hayata ilişkin olanlar: "Bu kutsal bir gün. Ve bunu protesto etmek için aşağılanarak ölebilirim. Penisim dik, pantolonum indirilmiş ve beyaz spermle lekelenmiş olarak, kan kırmızısı kanla boyanmış buğdayların arasında ölü bulunmak istiyorum ... 7 Haziran - uluslararası seks günü ... kutsal günü kutlamayı unutmayın". Temyiz Mahkemesi, önündeki duruşmada okul müdürü tarafından sunulduğu üzere, başvuranın blogunda müdürün kabul edilemez ve aşağılayıcı bulduğu "sakso çek" veya "büyük bir tane var" gibi ifadeler yer aldığını kaydetmiştir. Temyiz Mahkemesi, başvurucunun Facebook faaliyetlerine herhangi bir atıfta bulunmamıştır. Temyiz Mahkemesi ayrıca, başvuranın meslektaşlarının ve okul müdürünün fotoğrafları "pornografik" ve "müstehcen", metni ise "çok ahlaksız", "küfürlü" ve "cinsel" olarak nitelendirdiklerini kaydetmiştir. Mahkeme gerekçesinde, zaman geçtikçe "başvuranın cinsel ve mesleki hayatını anlatarak veya yorumlayarak ve fotoğraf yükleyerek mesleğin onurunu ihlal eden daha fazla giriş yaptığını" gözlemlemiştir. Bu bağlamda mahkeme, öğretmenlerin sadece bilgi aktarmak için değil, aynı zamanda çocukların davranışlarını veya dünyayı algılamalarını etkilemek için de orada olduklarını gözlemlemiştir. Temyiz Mahkemesi, başvuranın cinsel yöneliminin, müstehcenliğin kamuya açık bir şekilde ifade edilmesi için geçerli bir gerekçe oluşturamayacağı anlamında ilgisiz olduğunu açıkça belirtmiştir. Temyiz Komisyonu'nun argümanlarına yanıt veren mahkeme, başvuranın davranışının öğrencileri üzerinde herhangi bir olumsuz etki yaratmamış olmasını da konu dışı bulmuştur. Bu amaçla, mahkeme, başvuranın internet blogunun kamuya açık niteliğine ve bu blogda mesleğini ifşa etmiş ve meslektaşlarını, amirlerini ve öğrencilerini itibarsızlaştırmış olmasına önem vermiştir.

35. Mahkemenin gerekçesinde, başvurunun meslektaşları veya okul idaresi ile ilgili ifadeler üzerinde durulmamıştır. Bu bağlamda, mahkeme davayı hakaret perspektifinden incelememiştir.

36. Son olarak, Temyiz Mahkemesi, başvurana uygulanan yaptırımın, pişmanlık duyan tutumu ve bir öğretmen olarak çok iyi bir sicile sahip olduğu dikkate alındığında, başvurana yeterince zarar verdiği, ancak diğer okullardaki kariyer fırsatlarını elinden almadığı için orantılı olduğunu gözlemlemiştir.

37. Yürürlükteki yasa uyarınca başka bir itiraz yolu bulunmamaktadır.

38. Hükümet tarafından sağlanan istatistiklere göre, 2013 ve 2021 yılları arasında Polonya'da "öğretmenlerin internetteki uygunsuz faaliyetleri" (bloglar, Facebook paylaşımları, öğrencilerle mesajlaşma dahil) nedeniyle 109 disiplin soruşturması başlatılmıştır. Bu davaların 96'sı ilgili öğretmene karşı disiplin yaptırımlarıyla sonuçlanmıştır. Bu davaların kaçının cinsel içerikli paylaşımlarla ilgili olduğu bilinmemektedir.

İLGİLİ İÇ HUKUK VE UYGULAMA

39. Polonya'da öğretmenlerin davranışları 26 Ocak 1982 tarihli Öğretmen Tüzüğü Yasası (Karta *Nauczyciela*) ile düzenlenmiştir ve ilgili olduğu ölçüde aşağıdaki gibidir:

"Polonya Cumhuriyeti'nde eğitim ve yetiştirmenin önemli rolünü göz önünde bulundurarak ve bu Kanun ile ulusal eğitim sisteminin daha fazla yasal olarak düzenlenmesinin yolunu açarak [toplumun] ihtiyaç ve beklentilerine uygun olarak öğretmenlik mesleğinin özel sosyal önemini ifade etmek arzusuyla, işbu Kanun oluşturulmuştur:

..."

Bölüm 6

"Bir öğretmen aşağıdakileri yapmakla yükümlüdür:

1) okul tarafından düzenlenen dersler sırasında öğrencilerin güvenliğini sağlamakla ilgili görevler de dahil olmak üzere, öğretim, eğitim ve bakım gibi kendisine emanet edilen görevle ve okulun temel işleyişiyle ilgili görevleri güvenilir bir şekilde yerine getirmek;

2) her bir öğrenciyi gelişiminde desteklemek;

...

4) gençleri Vatan sevgisi, Polonya Cumhuriyeti Anayasasına saygı, vicdan özgürlüğü ve her bireye saygı ortamında eğitmek ve yetiştirmek;

5) öğrencilerde demokrasi [ve] farklı uluslardan, ırklardan ve dünya görüşlerinden insanlar arasında barış ve dostluk fikirleri [doğrultusunda] ahlaki ve vatandaşlık tutumlarını şekillendirmeye özen göstermelidir.

..."

Bölüm 9

"1. Öğretmenlik pozisyonu aşağıdaki özelliklere sahip bir kişi tarafından doldurulabilir:

1) uygun pedagojik hazırlığa sahip yüksek öğrenim görmüş veya öğretmen yetiştiren bir kurumdan mezun olmuş...;

2) temel ahlaki ilkelere bağlı olan;

..."

40. Öğretmen Tüzüğü Yasası ayrıca öğretmenlerin disiplin sorumluluğunu da düzenlemektedir. İlgili kısımlar aşağıdaki gibidir:

Bölüm 75

"1. Öğretmenler, öğretmenlik mesleğinin saygınlığını ya da 6. bölümde belirtilen yükümlülükleri ihlal etmeleri halinde disiplin sorumluluğuna tabidirler.

...

2a. ... Bir öğretmenin bir çocuğun haklarını ve esenliğini ihlal eden bir eylemde bulunduğu dair bir şüphe olması durumunda, okul müdürü ... koşullar böyle bir eylemde bulunulmadığını açıkça göstermediği sürece, böyle bir eylemde bulunulduğuna dair şüpheye ilişkin bilgiyi aldığı tarihten itibaren en geç 14 gün içinde disiplin memuruna bildirimde bulunur."

Bölüm 76

"1. Öğretmenler için disiplin cezaları şunlardır:

1) uyarı ile birlikte kınama;

2) görevden çıkarma;

3) ceza tarihinden itibaren 3 yıl süreyle öğretmen olarak istihdam edilme yasağı ile birlikte görevden çıkarma;

4) öğretmenlik mesleğinden ihraç.

...

3. Fıkra 1 bent 4'te belirtilen disiplin cezasının uygulanması, cezalandırılan kişinin öğretmen olarak istihdam edilmesinin yasaklanmasıyla eşdeğerdir.

...

5. Disiplin cezası veren nihai kararın bir nüshası, gerekçesi ile birlikte öğretmenin özlük dosyasına konur."

41. Öğretmen Tüzüğü Yasası'nın 85s maddesi uyarınca, görevden alınma gibi bir disiplin cezası üç yıl sonra öğretmenin sicilinden silinir ve disiplin kararı öğretmenin mesleki dosyasından çıkarılır.

HUKUK

I. SÖZLEŞMENİN 8. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI TEK BAŞINA VE SÖZLEŞMENİN 14. MADDESİ İLE BİRLİKTE OKUNDUĞUNDA

42. Başvuran, Sözleşme'nin 8. ve 14. maddelerine dayanarak, bir ortaokuldaki öğretmenlik görevinden disiplin cezasıyla alınmasının, özel ve aile hayatına saygı hakkının yanı sıra ayrımcılık yasağını ihlal ettiğinden şikayetçi olmuştur. Bu bağlamda, söz konusu yaptırımın cinsel yönelimine ve aynı cinsiyetten bir partnerle olan ilişkisine karşı önyargıdan kaynaklandığını açıkça savunmuştur. Söz konusu hükümler aşağıdaki gibidir:

Madde 8

"1. Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

2. Bu hakkın kullanılmasına, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli olan durumlar dışında, bir kamu makamının müdahalesi söz konusu olamaz."

Madde 14

"Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan sağlanır."

A. Sözleşme'nin 8. Maddesi tek başına ele alındığında

43. Mahkeme, taraflardan hiçbirinin Sözleşme'nin 8. maddesinin davanın olaylarına *ratione materiae* uygulanabilirliğine itiraz etmediğini kaydeder. Ancak bu durum, Mahkeme'yi, bu konuda herhangi bir itirazda bulunulmamış olsa dahi, yargılamanın her aşamasında yargı yetkisi sorununu *proprio motu* olarak inceleme yükümlülüğünden kurtarmaz (bkz. *Ballıktaş Bingöllü / Türkiye*, no. 76730/12, § 53, 22 Haziran 2021).

44. Mahkeme, başvuranın bir ortaokuldaki öğretmenlik görevinden alınmasının özel hayatını etkileyip etkilemediğini ve dolayısıyla 8. maddenin uygulanabilir olup olmadığını değerlendirmelidir (bkz. *mutatis mutandis*, *Denisov / Ukrayna* [BD], no. 76639/11, § 118, 25 Eylül 2018).

45. Mahkeme, "özel hayat" kavramının kapsamlı bir tanımlamaya elverişli olmayan geniş bir terim olduğunu yineler. Bir kişinin fiziksel ve psikolojik bütünlüğünü kapsar. Bu nedenle, bir kişinin fiziksel ve sosyal kimliğinin birçok yönünü kapsayabilir. 8. madde ayrıca kişisel gelişim hakkını ve diğer insanlarla ve dış dünyayla ilişki kurma ve geliştirme hakkını

da korumaktadır (bkz. *Mile Novaković* / Hırvatistan , no. 73544/14, § 42, 17 Aralık 2020, buradaki diğer referanslarla birlikte).

46. İşle ilgili uyuşmazlıklar, Sözleşme'nin 8. maddesi anlamında "özel hayat" kapsamı dışında değildir (bkz. *Fernández Martínez/İspanya [BD]*, no. 56030/07, §§ 110 ve 113, AİHM 2014 (alıntılar), diğer referanslarla birlikte, ve Denisov, yukarıda anılan, § 115). Bu tür bir uyuşmazlıkta özel hayata ilişkin bir meselenin ortaya çıkmasının normalde iki yolu vardır: ya itiraz edilen tedbirin altında yatan sebepler nedeniyle (bu durumda Mahkeme sebep temelli yaklaşımı kullanır) ya da - bazı durumlarda - özel hayata ilişkin sonuçları nedeniyle (bu durumda Mahkeme sonuç temelli yaklaşımı kullanır - bk. yukarıda *anılan* Denisov, § 115). Sonuç temelli bir yaklaşımın söz konusu olduğu durumlarda, belirli bir ciddiyet eşiğine ulaşılması ve başvuranın itiraz edilen tedbirin sonuçlarını kanıtlayan deliller sunması gerekmektedir. Mahkeme, 8. maddenin uygulanabilirliğini ancak bu sonuçların çok ciddi olması ve kişinin kendi hayatını veya özel hayatını çok önemli ölçüde etkilemesi halinde kabul edecektir (ibid., § 116, ve bkz. *Mile Novaković*, yukarıda *anılan*, § 43). İstihdamla ilgili davalarda sonuçların ciddiyetinin belirlenmesinde, başvuran tarafından sunulan öznel algıların, söz konusu davada mevcut olan nesnel koşulların arka planına karşı değerlendirilmesi uygun olacaktır. Bu analiz, iddia edilen tedbirin hem maddi hem de maddi olmayan etkisini kapsamalıdır (bkz. *Denisov*, yukarıda *anılan*, § 117). Mahkeme, başvuranın 8. maddeye ilişkin şikâyetini formüle ederken yalnızca sebep temelli yaklaşıma dayandığını, sonuç temelli yaklaşıma ilişkin herhangi bir argümanı özünde dahi dile getirmediğini kaydetmektedir.

47. Mevcut davanın olaylarına dönecek olursak ve ilk olarak sebep temelli yaklaşımı ele alacak olursak, Mahkeme, başvuranın görevinden alınmasının doğrudan sebebinin Öğretmen Tüzüğü Yasası'nda öngörülen görevlerin ihlali olduğunu gözlemlemektedir. Söz konusu ihlal iki yönlüdür. İlk olarak, başvurana iki okul gezisinde yetkisi olmayan bir kişi eşlik etmiştir. İkinci olarak, müstehcen olarak değerlendirilen bir blog yazmıştır (bkz. yukarıdaki22 -34 paragrafları). Başvuran, şikâyetlerinde, iki gezide kendisine eşlik eden kişinin aynı cinsiyetten partneri olduğu ve yazdığı blogun eşcinsel içeriğe sahip olduğu gerçeğine odaklanmıştır.

48. Başvuranın, durumun homofobik önyargılarla desteklendiğini ileri sürdüğü ölçüde, Mahkeme aşağıdaki gözlemleri yapacaktır.

49. Başvuranın okuldan atılması, eşcinsellere karşı herhangi bir resmi politikaya dayanmamaktadır (karşılaştırınız *Lustig-Prean ve Beckett/Birleşik Krallık*, no. 31417/96 ve 32377/96, 27 Eylül 1999, ve *Smith ve Grady/Birleşik Krallık*, no. 33985/96 ve 33986/96, AİHM 1999-VI). Ayrıca, cinsel yönelime herhangi bir atıfta bulunmayan Öğretmen Tüzüğü Yasası'nın (bkz. yukarıdaki39 ve40 paragrafları), temel yasama amacı olarak, öğrencilere eşcinsel ilişkiler hakkında bilgi verilmesine yönelik bir kısıtlama getirdiği iddia edilmemiştir (karşıt görüş, *Macatè/Litvanya [BD]*, no. 61435/19, §§ 195-200, 23 Ocak 2023).

50. Başvuranın eşcinselliğinin, okul müdürü ve yetkililer tarafından başvuranın davranışlarına ilişkin yapılan değerlendirmenin şekillenmesinde bir rol oynayıp oynamadığına ilişkin olarak, Mahkeme, hem okul müdürünün hem de yetkililerin, durumun böyle olduğunu açıkça reddettiklerini kaydetmektedir (bkz. yukarıdaki9 ,32 ve34 paragrafları ve mutatis mutandis, Macatè, yukarıda anılan, §§ 189 ve 194). Mahkeme daha önce başka davalarda, yerel makamların kararlarını başvuranın cinsel yönelimi dışındaki nedenlerle gerekçelendirmek için aldıkları önlemlere rağmen, kaçınılmaz sonucun başvuranın eşcinselliğinin aslında müzakerelerin merkezinde yer aldığı ve adli işlemlerin her aşamasında her yerde mevcut olduğu olduğunu tespit etmiştir (bkz. 43546/02, § 88, 22 Ocak 2008, ve X/Polonya, no. 20741/10, § 79, 16 Eylül 2021). Bununla birlikte, dava materyalinde bu yönde herhangi bir ima bulunmadığı ve aksi yönde açık ifadelerin varlığı ve başvuranın cinsel yöneliminin okul müdürü tarafından birkaç yıldır bilindiği (bkz. yukarıdaki9 paragrafı) ve kendisi için herhangi bir olumsuz sonuç doğurmadığı gerçeği göz önüne alındığında, mevcut davada böyle bir çıkarım yapılamaz (karşılaştırma *A.K. / Rusya* , no. 49014/16, §§ 43 ve 44, 7 Mayıs 2024). Öyle görünüyor ki, başvuranın cinsel yönelimine ilişkin argüman, başvuran tarafından davranışlarının bir açıklaması olarak sunulmuş ve bu nedenle Temyiz Mahkemesi tarafından reddedilmiştir (bkz. yukarıda paragraf34 in *fine*).

51. Bu hususlar ışığında, itiraz edilen tedbirin gerçek veya önemli nedeninin başvuranın eşcinsel yönelimi olduğu kategorik olarak söylenemez (bkz. önceki paragraf; mutatis mutandis, *Mile Novaković*, yukarıda anılan, §§ 48 ve 49, ve X/Polonya, yukarıda anılan, §§ 73-93).

52. Mahkeme, 8. madde tarafından korunan kişisel alanın, kişinin cinsel yönelimine bakılmaksızın, cinsel yaşamını da kapsayabileceğini gözlemlemektedir (bkz. *Chocholáč / Slovakya* , no. 81292/17, §§ 53-56, 7 Temmuz 2022). Bununla birlikte, mevcut davada, başvuranın itiraz edilen davranışının cinsel yaşamıyla ilgili olduğu söylenemez (*yukarıda* atıfta bulunulan *Chocholáč* davasının aksine, mahrem ziyaretleri kabul edemeyen başvuran bir mahkûm, hücrelerinde pornografik materyal bulundurduğu için disiplin cezası almıştır).

53. Bu hususlar ışığında, Mahkeme, başvuranın işten çıkarılmasının altında yatan nedenlerin özel hayatıyla yeterince bağlantılı olduğu konusunda ikna olmamıştır (karşıt görüş *Travaš/Hırvatistan*, no. 75581/13, § 56, 4 Ekim 2016) ve bu durum, 8. maddenin nedene dayalı yaklaşımı kapsamında mevcut davanın olaylarına uygulanabilirliğini haklı çıkarmaktadır.

54. Sonuç temelli yaklaşıma dönecek olursak, Mahkeme öncelikle *Gillberg* dışlama ilkesini yinelemelidir; buna göre, şikâyet edilen olumsuz etkilerin başvuran tarafından öngörülebilen olan hukuka aykırı davranışların sonuçlarıyla sınırlı olduğu durumlarda, söz konusu olumsuz etkilerin özel hayata tecavüz ettiği iddiasıyla 8. maddeye dayanılamaz (bkz. *Gillberg / İsveç* [BD], no. 41723/06, § 71, 3 Nisan 2012, ve *Denisov*, yukarıda anılan, § 121).

Bu bağlamda, başvuranın, iki kez, gerekli izne sahip olmayan ortağı tarafından bu tür gezilere katıldığında, okul gezilerine ilişkin kuralları bilerek ihlal ettiğine itiraz etmediğini belirtmek gerekir (bkz. yukarıdaki11 paragrafı). Bu koşullar altında, bir tür disiplin yaptırımı, başvuranın öğretmen sıfatıyla gerçekleştirdiği davranışının öngörülebilir bir sonucudur (bkz. yukarıda anılan Gillberg, § 71, ve yukarıda anılan Denisov, § 121 ile karşılaştırınız; *Gražulevičiūtė / Litvanya*, no. 53176/17, § 102, 14 Aralık 2021; ve *Juszczyszyn/Polonya*, no. 35599/20, § 231, 6 Ekim 2022). Bununla birlikte, yukarıdaki davranış için öngörülebilecek yaptırım, yürürlükteki yasalar uyarınca, işten çıkarmadan daha düşük bir dereceye sahip olabileceğinden (kınama başka bir olasılıktı, bkz. yukarıdaki40 paragrafı) ve daha da önemlisi, başvuranın işten çıkarılmasının ikinci gerekçesi olan blog faaliyeti ile ilgili olarak görevi kötüye kullanmanın varlığına tamamen itiraz ettiği ölçüde, dava Gillberg'den ayırt edilebilir (yukarıda *belirtilen* Denisov ile karşılaştırın, § 121).

55. Dolayısıyla Mahkeme, *Gillberg'in* dışlayıcı ilkesinin mevcut davanın koşullarında tam olarak kullanılamayacağı varsayımına dayanarak, 8. maddenin uygulanabilirliğine ilişkin değerlendirmesine devam edecektir.

56. Mahkeme öncelikle, 8. madde kapsamındaki sonuca dayalı yaklaşımın bir özelliği olarak, ciddiyet eşiğine ulaşıldığını gösteren ikna edici kanıtların başvuran tarafından sunulması gerektiğini yineler. Başvuranlar, özel hayatları üzerindeki somut yansımaları ve çektikleri acıların niteliğini ve kapsamını belirlemek ve açıklamak ve bu iddiaları uygun bir şekilde kanıtlamakla yükümlüdürler (bkz. Denisov, yukarıda *anılan*, § 114). Bu nedenle Mahkeme, başvuranın istikrarlı bir işten çıkarıldığını ve kendisine karşı alınan disiplin cezasının mesleki dosyasına kaydedildiğini not etmektedir. Bununla birlikte, Mahkeme, başvuranın askıya alınmadığını veya mesleğini icra etmekten men edilmediğini ve disiplin cezası kaydının üç yıl sonra otomatik olarak silindiğini vurgulamaktadır (bkz. yukarıdaki41 paragrafı). Başvuranın hayatı, maaşını kaybetmesi nedeniyle kaçınılmaz olarak olumsuz etkilenmiş olsa da (bkz. *mutatis mutandis*, Pişkin / Türkiye, no. 33399/18, § 185, 15 Aralık 2020; *Xhoxhaj/Arnavutluk*, no. 15227/19, § 363, 9 Şubat 2021; ve *Țîmpău/Romanya*, no. 70267/17, § 159, 5 Aralık 2023), Mahkeme uyuşmazlığın mali unsurunun Sözleşme'nin 8. maddesini otomatik olarak uygulanabilir kılmadığını yinelemektedir (bkz. yukarıda anılan Denisov, § 122; *Camelia Bogdan/Romanya*, no. 36889/18, § 86, 20 Ekim 2020; ve *Miroslava Todorova/Bulgaristan*, no. 40072/13, § 137, 19 Ekim 2021). İşini kaybetmenin daha geniş bağlamına ilişkin olarak, başvuran, örneğin başka bir okulda iş bularak mesleğini icra etmeye devam etmesinin imkânsız olduğu yönündeki iddiasını destekleyecek herhangi bir kanıt sunmamıştır (bk. aşağıda paragraf64 in fine) (bk. *mutatis mutandis*, *Calmanovici/Romanya*, no. 42250/02, §§ 137-39, 1 Temmuz 2008, ve *mutatis mutandis*, *Juszczyszyn*, yukarıda anılan, §§ 235-36; Pişkin, yukarıda anılan, § 186; ve *Țîmpău*, yukarıda anılan, §§ 160-61). Başvuranın, öğretmenlik ve sınıf öğretmenliği

görevlerinde başarılı olduğuna dair uzun bir sicili bulunmaktadır (bkz. yukarıdaki7 paragrafı). Ayrıca, görevden alınma gerekçelerinin kamuoyuna açıklandığı veya mesleki veya sosyal itibarına önemli bir zarar verildiği iddia edilmemiştir (karşılaştırınız Denisov, yukarıda *anılan*, § 130, ve contrast *Gražulevičiūtė*, yukarıda *anılan*, § 109). Dolayısıyla Mahkeme, söz konusu disiplin cezasının, başvuranın uzun vadede mesleki hayatını kurma ve sürdürme fırsatlarını, sonuca dayalı yaklaşım kapsamında gerekli görülen ölçüde etkilediği sonucuna varamaz (bkz. yukarıda *anılan* Ballıktaş Bingöllü, § 60; ve mutatis mutandis, *Budimir / Hırvatistan*, no. 44691/14, § 47, 16 Aralık 2021; *Ovcharenko ve Kolos / Ukrayna*, no. 27276/15 ve 33692/15, § 86, 12 Ocak 2023).

57. Başvuranın öznel algılarını nesnel arka planla ölçtükten ve Mahkeme'ye sunulan deliller temelinde işten çıkarılmasının maddi ve manevi etkilerini değerlendirdikten sonra, işten çıkarmanın başvuranın özel hayatı üzerindeki etkilerinin, 8. madde kapsamında bir sorunun ortaya çıkması için gerekli olan "ciddiyet eşiğinin" ötesine geçmediği sonucuna varılmalıdır (bkz. mutatis mutandis, Denisov, yukarıda *anılan*, § 133). Sonuç olarak, 8. Madde mevcut davanın olaylarına uygulanmamaktadır.

58. Sonuç olarak, başvuranın 8. madde kapsamındaki şikayeti, Sözleşme'nin 35 § 3 (a) maddesi anlamında *ratione materiae* uyumsuzdur ve 35 § 4 maddesi uyarınca reddedilmelidir.

B. 8. madde ile birlikte ele alındığında Sözleşme'nin 14. maddesi

59. Yukarıdaki hususlar ışığında ve bir yandan Sözleşme'nin 14. maddesinin bağımsız bir varlığı olmadığını (bkz. diğer birçok makamın yanı sıra, Molla Sali / Yunanistan [BD], no. 20452/14, § 123, 19 Aralık 2018) ve diğer yandan, 8. madde ile birlikte okunan 14. maddenin kapsamının, tek başına ele alınan 8. maddenin kapsamından daha geniş olabileceğini (bkz. Beeler / İsviçre [BD], no. *İsviçre* [BD], no. 78630/12, §§ 47-48 ve 62, 20 Ekim 2020, ve Valiullina ve Diğerleri / Letonya, no. 56928/19 ve 2 diğerleri, §§ 136 ve 145-47, 14 Eylül 2023), Mahkeme, başvuranın blog faaliyetinin mahrem yaşamının bir ifadesi olduğu göz önüne alındığında, şikâyet edilen durumun 8. maddenin kapsamına girdiğini tespit etmiştir. Bu nedenle, 8. Madde ile birlikte ele alındığında 14. Madde, söz konusu davanın olaylarına uygulanabilir niteliktedir .

60. Başvuran, cinsel yönelimi nedeniyle ayrımcılığa uğradığını iddia etmiştir. Mahkeme, Sözleşme'nin 8. maddesinin uygulanabilirliği konusuna sebep temelli yaklaşıma ilişkin analizini (bkz. yukarıdaki47 -50 paragrafları) ve bu bağlamda ulaştığı sonucu (bkz. yukarıdaki51 paragrafı) göz önünde bulundurarak, başvuranın işten çıkarılmasının gerçek veya önemli sebebinin cinsel yönelimi olduğunun söylenemeyeceği kanaatindedir. Sonuç olarak, başvuranın bu temelde ayrımcılığa uğradığı sonucuna varmak için hiçbir dayanak bulunmamaktadır.

61. Buna göre, başvurunun bu kısmı açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözleşme'nin 35 §§ 3 (a) ve 4. maddesi uyarınca reddedilmelidir.

II. SÖZLEŞME'NİN 10. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI TEK BAŞINA VE SÖZLEŞME'NİN 14. MADDESİYLE BAĞLANTILI OLARAK OKUNDUĞUNDA

62. Başvuran, Sözleşme'nin 10. ve 14. maddelerine dayanarak, disiplin cezasıyla işten çıkarılmasının ifade özgürlüğü hakkını ve ayrımcılık yasağını da ihlal ettiğinden şikayetçi olmuştur. Bu amaçla, esasen, yetkililerin blogunun etik olmadığı sonucuna varmakla hata ettiklerini ve yine, cinsel yönelimi nedeniyle kendisine karşı ayrımcılık yaptıklarını ileri sürmüştür.

Sözleşme'nin 10. maddesi ilgili olduğu ölçüde aşağıdaki gibidir:

"1. Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu otoritelerinin müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat sahibi olma, haber ve fikir alma ve verme özgürlüğünü de içerir. ...

2. Bu özgürlüklerin kullanılması, beraberinde görev ve sorumluluklar da getirdiğinden, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu emniyetinin korunması, düzensizliğin veya suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması için gerekli olan formalitelere, koşullara, sınırlamalara veya cezalara tabi tutulabilir ..."

Sözleşme'nin 14. maddesine yukarıda⁴² paragrafında atıfta bulunulmuştur.

A. Kabul Edilebilirlik

63. Mahkeme, bu şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun olmadığını veya Sözleşme'nin 35. maddesinde belirtilen diğer gerekçelerle kabul edilemez olmadığını kaydeder. Bu nedenle kabul edilebilir ilan edilmelidir.

B. Esas

1. Tarafların sunumları

64. Başvuran, kendisine karşı yürütülen disiplin soruşturmasının, eşcinsel yönelimi olan kişilere karşı önyargıdan kaynaklandığını ileri sürmüştür. Ayrıca, blogunun pornografik içerik barındırdığını veya öğrencileri tarafından erişildiğini de reddetmiştir. Verilen cezanın ağırlığıyla ilgili olarak, okulundan çıkarılmasının, disiplin sicili göz önüne alındığında başka hiçbir okul kurumunun kendisini işe almak istemeyeceği için mesleğine devam etmesini pratikte engellediğini savunmuştur.

65. Hükümet, başvuranın ifade özgürlüğüne saygı gösterilmesi hakkına yapılan müdahalenin, öğrencilerin ahlakını korumak gibi meşru bir amaç güttüğünü ve orantılı olduğunu savunmuştur. Özellikle, öğretmenlik kamu güvenine dayalı bir meslektir ve bir öğretmen öğrenciler için bir rol model

olmalıdır. Başvuranın yazılarının küfürlü, müstehcen, erotik ve pornografik içeriği, mesleğinin saygınlığını zedelemiştir. Hükümet, başvuranın internet blogunun aslında anonim olmadığını, çünkü başvuranın kendi fotoğraflarını yüklediğini vurgulamıştır. Ayrıca, blogun edebi kurgu olarak sınıflandırılmayacağını çünkü başvuranın kişisel ve mesleki hayatındaki gerçek durumları zaman zaman hakaret içeren ifadelerle anlattığını belirtmiştir. Hükümet, yetkililerin tepkisinin cinsel yönelimiyle hiçbir ilgisi olmadığını vurgulamıştır. Ayrıca, blogu silmeyi kabul ederek başvuranın kendi davranışını kınadığını ileri sürmüşlerdir. Son olarak, Hükümet, başvurana uygulanan yaptırımın, okul gezileriyle ilgili güvenlik kurallarının ihlali ve öğrenciler ile okul personeli hakkında hem müstehcen hem de küçük düşürücü blog yazıları gibi kümülatif eksiklikleri yansıttığı göz önüne alındığında, orantısız derecede ağır olmadığını savunmuştur. Hükümet ayrıca, başvuran hakkındaki disiplin cezası kaydının üç yıl sonra otomatik olarak öğretmenlik dosyasından silineceğini vurgulamıştır. Dolayısıyla, başvuranın mesleğinde çalışmaya devam etmesinin önünde teorik ya da pratik bir engel bulunmamaktadır.

2. Üçüncü tarafların görüşleri

66. Üç sivil toplum kuruluşu: Uluslararası Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve İnterseks Derneği Avrupa Bölgesi (ILGA-Europe); Homofobiye Karşı Kampanya (CAH); ve Polonya Ayrımcılık Karşıtı Hukuk Derneği (PSAL), üçüncü taraf olarak ortak hareket ederek, ilgili olduğu ölçüde aşağıdaki gözlemlerde bulunmuşlardır.

67. Diğer hususların yanı sıra, Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Komitesi'nin (CCPR) Fedotova v. Rusya *Federasyonu* (İletişim No. 1932/2010, UN Doc. CCPR/C/106/D/1932/2010, 30 Kasım 2012, paragraf 10.7), Lezbiyen, Gey, Biseksüel ve Transgender (LGBT) kişilerin ifade özgürlüğü hakkının, cinsel kimlikleri veya cinsiyet kimlikleriyle ilgili olarak kendilerini alenen ifade etme ve bunun anlaşılmasını isteme hakkını koruduğunu ileri sürmüşlerdir.

68. Ayrıca, BM insan hakları uzmanları, Amerikalılar Arası İnsan Hakları Komisyonu, Afrika İnsan ve Halkların Hakları Komisyonu Afrika'daki İnsan Hakları Savunucuları Özel Raportörü ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Medya Özgürlüğü Temsilcisi tarafından yapılan ortak bir açıklamada, LGBT bireylerin ifade özgürlüğünün, cinsel kimlikleri veya cinsiyetleri ile ilgili olarak kendilerini kamuya açık bir şekilde ifade etme ve anlayış arama haklarını koruduğunu belirtmişlerdir, "Homofobi ve Transfobiye ortadan kaldırmanın anahtarı ifade ve örgütlenme özgürlüğüdür" başlıklı 15 Mayıs 2014 tarihli raporda, cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği konularıyla ilgili bilgilerin yayılmasının yasaklanmasının kamu ahlakını veya savunmasız kişilerin refahını korumak için gerekli olduğu iddiası kategorik olarak reddedilmiştir.

69. Üçüncü taraflar ayrıca ILGA-Europe'un Gökkuşuğu Avrupa Endeksi 2021'e de dayanmaktadır; buna göre Polonya, LGBTİ bireylere yönelik yasal ve politika uygulamaları bakımından 49 Avrupa ülkesi arasında 43. sırada ve Avrupa Birliği (AB) üye devletleri arasında son sırada yer almaktadır. Polonya'nın LGBTİ bireylere sağlanan yasal korumanın çeşitli kategorilerindeki genel puanı %13 oldu. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri (CommDH(2020)27) tarafından 3 Aralık 2020 tarihinde yayınlanan Polonya'da LGBTİ Kişilerin Damgalanmasına İlişkin Memorandum'a ve AB Temel Haklar Ajansı'nın 14 Mayıs 2020 tarihinde yayınlanan "LGBTİ eşitliği için gidilecek uzun bir yol" başlıklı raporuna atıfta bulunan üçüncü taraflar, Polonya'da LGBTİ kişilere yönelik hakim toplumsal tutumu olumsuz olarak nitelendirmiştir.

3. Mahkeme'nin değerlendirmesi

(a) Genel ilkeler

70. Mahkeme, *Medžlis Islamske Zajednice Brčko ve Diğerleri / Bosna Hersek* ([GC], no. 17224/11, § 75, 27 Haziran 2017) kararında ifade özgürlüğüne ilişkin genel ilkelerinin özetlenmesine atıfta bulunmaktadır.

"(i) İfade özgürlüğü, demokratik bir toplumun temel dayanaklarından birini ve ilerlemesinin ve her bireyin kendini gerçekleştirmesinin temel koşullarından birini oluşturur. Bu özgürlük, 10. maddenin 2. paragrafına tabi olarak, sadece olumlu karılanan veya zararsız ya da kayıtsız kalınan 'bilgi' veya 'fikirler' için değil, aynı zamanda rencide edici, şok edici veya rahatsız edici olanlar için de geçerlidir. Bunlar, çoğulculuk, hoşgörü ve geniş fikirlilik talepleridir ki bunlar olmadan 'demokratik toplum' olmaz. Madde 10'da belirtildiği üzere, bu özgürlük istisnalara tabidir, ancak bu istisnalar ... katı bir şekilde yorumlanmalı ve herhangi bir kısıtlama ihtiyacı ikna edici bir şekilde ortaya konmalıdır ...

(ii) Madde 10 § 2 anlamında 'gerekli' sıfatı, 'acil bir sosyal ihtiyacın' varlığını ifade eder. Sözleşmeciler Devletler, böyle bir ihtiyacın var olup olmadığını değerlendirirken belirli bir takdir yetkisine sahiptir; ancak bu yetki, bağımsız bir mahkeme tarafından verilenler de dahil olmak üzere, hem mevzuatı hem de bu mevzuatı uygulayan kararları kapsayan Avrupa denetimi ile el ele gider. Dolayısıyla Mahkeme, bir 'kısıtlamanın' 10. Madde tarafından korunan ifade özgürlüğü ile bağdaşp bağdaşmadığı konusunda nihai kararı verme yetkisine sahiptir.

(iii) Mahkeme'nin görevi, denetim yetkisini kullanırken, yetkili ulusal makamların yerine geçmek değil, daha ziyade takdir yetkileri uyarınca verdikleri kararları 10. madde kapsamında gözden geçirmektir. Bu, denetimin, davalı Devletin takdir yetkisini makul, dikkatli ve iyi niyetle kullanıp kullanmadığını tespit etmekle sınırlı olduğu anlamına gelmez; Mahkeme'nin yapması gereken, şikayet edilen müdahaleye davanın bütünü ışığında bakmak ve bunun 'izlenen meşru amaçla orantılı' olup olmadığını ve ulusal makamların bunu haklı çıkarmak için ileri sürdükleri gerekçelerin 'ilgili ve yeterli' olup olmadığını belirlemektir... Bunu yaparken Mahkeme, ulusal makamların 10. maddede yer alan ilkelere uygun standartları uyguladıkları ve dahası, ilgili olayların kabul edilebilir bir değerlendirmesine dayandıkları konusunda kendisini tatmin etmelidir..."

(b) Yukarıdaki ilkelerin mevcut davaya uygulanması

71. Mahkeme, başlangıçta, başvuranın, okul gezileri sırasında yetkisiz bir üçüncü şahsın eşlik etmesi ve öğretmenlik mesleğine yakışmayan içeriğe sahip halka açık bir blog yayınlaması olmak üzere iki nedenden dolayı işten çıkarıldığını belirtmektedir (bkz. yukarıdaki²⁴ ve³⁴ paragrafları). Sözleşme'nin 10. maddesi kapsamındaki şikâyetinin konusu, yalnızca ikinci işten çıkarılma gerekçesidir.

72. Başvuranın bir blog yayınladığı için bir ortaokuldaki öğretmenlik görevinden alınmasının ifade özgürlüğü hakkına bir müdahale teşkil ettiği taraflarca tartışmasızdır.

73. Mevcut davadaki müdahalenin yasal dayanağı, yetkililer tarafından belirtildiği üzere, Öğretmen Tüzüğü Kanunu'nun 6. bölümüdür (bkz. yukarıdaki²⁴ ve³⁹ paragrafları). Dolayısıyla müdahale, Sözleşme'nin amaçları bakımından hukuka uygundur.

74. Hükümet ve yerel makamlar, söz konusu müdahaleyi haklı kılan meşru bir amaç olarak ahlakın ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunmasına dayanmışlardır.

75. Mahkeme, Öğretmen Tüzüğü Yasası'nın yukarıda belirtilen 6(5). fıkrasında öngörülen, yani bir öğretmenin öğrencilerde ahlaki tutumları "şekillendirmeye özen göstermesi" şeklindeki yasal yükümlülüğün (bkz. yukarıdaki³⁹ paragrafı), doğası gereği, uygunsuz materyallerin öğrencilere iletilmesinin yasaklanmasını gerektirdiğini gözlemlemektedir. Mahkeme ayrıca, aynı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, bir öğretmenin "temel ahlaki ilkelere bağlı kalması" gerektiğini belirtmektedir (ibid.). Bu hüküm, daha genel anlamda ahlakın korunmasına yönelik bir menfaatin göstergesi olarak görülebilir ve bu menfaatin bir öğretmenin özel yaşam alanına kadar uzandığı düşünülebilir (karşılaştırınız, *mutatis mutandis*, *Chocholáč*, yukarıda anılan, § 61). Mevcut davada yetkililer, başvuran aleyhindeki disiplin işlemlerinde 9. maddeye dayanmamıştır.

76. Mahkeme, yetkililere ve Hükümete göre, başvuranın blogunun Polonya'da hüküm süren toplumsal ahlak kurallarına hakaret niteliğinde olduğunu, çünkü açıkladığı cinsellik türünün eşcinsel olmasından değil, kendi başına cinsellikten açık bir şekilde bahsettiğini vurgulamaktadır (bkz. yukarıdaki²⁰, ³², ³⁴ ve⁶⁵ paragrafları ve karşılaştırınız, *mutatis mutandis*, Bayev ve Diğerleri / Rusya, no. 67667/09 ve 2 diğerleri, §§ 65, 67, 69 ve 74, 20 Haziran 2017).

77. Mahkeme, Sözleşmeciler Devletlerin hukuki ve sosyal düzenlerinde tek tip bir Avrupa ahlak anlayışı bulmanın mümkün olmadığını yineler. Ahlakın gerekliliklerine ilişkin görüş, özellikle de bu konudaki görüşlerin geniş kapsamlı bir evrim geçirmesiyle karakterize edilen çağımızda, zamandan zamana ve yerden yere değişmektedir (bkz. *Pryanishnikov* / Rusya, no. 25047/05, § 53, 10 Eylül 2019). Ülkelerinin hayati güçleriyle doğrudan ve sürekli temas halinde olmaları nedeniyle, Devlet makamları, bu gerekliliklerin tam içeriği ve bu gereklilikleri karşılamaya yönelik bir

"kısıtlama" veya "cezanın" "gerekliliği" hakkında görüş bildirmek için ilke olarak uluslararası bir yargıçtan daha iyi bir konumdadır (bkz. Müller ve Diğerleri/İsviçre, 24 Mayıs 1988, § 35, Seri A no. 133; Kaos GL/Türkiye, no. 4982/07, § 49, 22 Kasım 2016; Pryanishnikov, yukarıda anılan, § 53; ve Chocholáč, yukarıda anılan, § 70). Bununla birlikte, bir müdahalenin ardındaki acil toplumsal ihtiyacın varlığını göstermek davalı Devletin görevidir (bkz. Khoroshenko / Rusya [GC], no. 41418/04, § 118, AİHM 2015, ve Chocholáč, yukarıda anılan, § 64).

78. Mevcut davada, Mahkeme, ihtilafli tedbirin belirtilen meşru amaçlardan herhangi birini gerçekten izleyip izlemediği konusunda kesin bir tutum sergilemeyi gerekli görmemektedir çünkü aşağıda belirtilen nedenlerle, her halükarda, demokratik bir toplumda gerekli olmadığını düşünmektedir (bkz. mutatis mutandis, Biržietis/Litvanya, no. 49304/09, § 54, 14 Haziran 2016, ve Chocholáč, yukarıda anılan, § 63).

79. Müdahalenin gerekliliğine ilişkin olarak, Mahkeme, ulusal makamlara bırakılan takdir marjının genişliğinin, aralarında söz konusu konuşmanın türünün özellikle önemli olduğu bir dizi faktöre bağlı olarak değiştiğini yineler. Sözleşme'nin 10 § 2 maddesi kapsamında siyasi ifadelerle yönelik kısıtlamaların kapsamı çok az olsa da, ahlak veya özellikle din alanındaki samimi kişisel kanaatleri rencide edebilecek konularla ilgili olarak ifade özgürlüğünü düzenlerken Sözleşmeciler Devletlere genellikle daha geniş bir takdir marjı tanınmaktadır (bkz. Mouvement raëlien suisse/İsviçre [BD], no. 16354/06, § 61, AİHM 2012 (alıntılar), diğer referanslarla birlikte).

80. Mevcut davaya dönecek olursak, Mahkeme, başvuranın ortaokul öğretmenliği görevinden alınmasının ilgili ve yeterli gerekçelerle haklı gösterilip gösterilmediğini değerlendirmek için öncelikle başvuran hakkında disiplin soruşturmasını yürüten ulusal makamlar tarafından benimsenen gerekçeleri incelemelidir (bkz. yukarıda anılan Pryanishnikov, § 56, ve yukarıda anılan Kaos GL, § 57).

81. Mahkeme, başvuranın ifade özgürlüğü hakkı bakımından yerel makamlar önünde açık bir argüman ileri sürmediğini ve blog yazmanın kınanacak bir davranış olduğunu kabul ettiğini kaydeder. Bununla birlikte, başvuran, aynı zamanda, yetkililerin, blog yazma faaliyetini, kendisinin ahlaki eksikliğinin bir kanıtı ve öğrencilerinin ahlaki eğitimine yönelik bir tehdit olarak algılamalarının yanlış olduğunu ve kendisine uygulanan yaptırımın davanın koşullarında orantısız olduğunu ileri sürmüştür (bkz. yukarıdaki24 ve28 paragrafları). Bu bağlamda Mahkeme, Disiplin Komisyonu'nun, öğretmenlerin ifade özgürlüğüne sahip olmakla birlikte, eğitimci olarak üstlendikleri görev nedeniyle itidalli davranmak zorunda olduklarını gözlemlediğini kaydeder (bkz. yukarıdaki27 paragrafı). Mahkeme, başvuranın Disiplin Komisyonu önündeki duruşmada ve temyiz başvurusunda ileri sürdüğü argümanların sadece üstü kapalı ve bir şekilde çelişkili olmasına rağmen, aleyhindeki disiplin soruşturmasının kısmen açıkça ifade özgürlüğü kapsamına giren faaliyetlere yönelik olduğu ve

başvuranın bu tür faaliyetlerde bulunduğu için cezalandırıldığı kanaatindedir (bkz. mutatis mutandis, Müdür Duman / *Türkiye*, no. 15450/03, § 30, 6 Ekim 2015).

82. Mahkeme ayrıca, başvuranın kendisine uygulanan yaptırımın orantısızlığına ilişkin iddiasının, doğası gereği, yerel makamların davanın çeşitli unsurlarını nasıl tarttığına ilişkin daha geniş bir meseleyle bağlantılı olduğunu gözlemlemektedir. Bu bağlama rağmen, başvuranın davasında üç yargı düzeyinde yürütülen yargılamalarda, yalnızca son düzeyde - Szczecin Temyiz Mahkemesi önünde - gerekçede başvuranın blogundaki belirli içerik örneklerine, yani bir dizi fotoğraf ve ifadeye atıfta bulunulmuştur (bkz. yukarıdaki34 paragrafı). Mahkeme, söz konusu içeriği "saygısız", "müstehcen" ve "cinsel" olarak nitelendirmenin dışında (bkz. yukarıdaki34 paragrafı), söz konusu metin ve görsellerin Polonya'da hüküm süren toplumsal adetleri neden ihlal ettiği konusunda ayrıntılı bilgi vermemiştir (karşılaştırınız, mutatis mutandis, Pryanishnikov, *yukarıda anılan*, § 58, ve *Kaos GL*, *yukarıda anılan*, § 57). Bu bağlamda, Mahkeme, başvuranın bloguna ilişkin yerel yargılamaların, başvuranın öğrencileri ve meslektaşları için saldırgan olduğu düşünülen yorumlara (bkz. yukarıdaki35 paragrafı) veya küfürlü olduğu düşünülen ifadelere değil, blogun müstehcen olduğu düşünülen erotik ve cinsel içeriğine odaklandığını vurgulamaktadır (bkz. yukarıdaki27 ve34 paragrafları). Temyiz Mahkemesi, özellikle, başvuranın Facebook faaliyetlerine herhangi bir atıfta bulunmamıştır (bkz. yukarıdaki 34 ve 35. paragraflar). Mahkeme, başvuranın blogunun kamuya açık niteliğine önem vermiş ve başvuranın mesleğini ifşa ettiğini ve meslektaşlarını, amirlerini ve öğrencilerini itibarsızlaştırdığını tespit etmiştir (bkz. yukarıdaki34 paragrafı). Temyiz Komisyonu'nun aksine (bkz. yukarıdaki31 paragrafı), Temyiz Mahkemesi bloga erişimin yetişkin okuyucularla sınırlandırılmış olması, başvuranın blogu silmiş olması veya faaliyetinin devam ettiği süre boyunca öğrenciler üzerinde herhangi bir olumsuz etkisinin olduğunun kanıtlanmamış olması gibi hususlara herhangi bir ağırlık vermemiştir (bkz. yukarıdaki34 paragrafı).

83. Başvuranın ifade özgürlüğüne ilişkin şikayetini açıkça formüle etmemiş olması gerçeğiyle birlikte değerlendirildiğinde bile, Mahkeme, aşağıdaki nedenlerden dolayı, ulusal makamların başvuranın ifade özgürlüğünü kısıtlamadan önce dikkate alınması gereken kriterleri usulüne uygun olarak inceledikleri sonucuna varamamaktadır.

84. İlk olarak, Mahkeme, ulusal makamların, başvuranın, iddia edilen ahlak dışı içeriği öğrencilere aktif bir şekilde iletmekle değil (aksine, mutatis mutandis, *X. / Birleşik Krallık*, no. 8010/77, 1 Mart 1979 tarihli *Komisyon kararı*, Kararlar ve Raporlar 16, s. 101), okulla herhangi bir bağlantısı olmayan bir blog yazmakla meşgul olduğu gerçeğini dikkate almadıklarını vurgulamaktadır.

85. Başvuran, blogunun tamamen özel amaçlara hizmet ettiğini iddia etse de, yine de kamuya açık bir web sitesinde barındırılmış ve binlerce okuyucu

tarafından okunmuştur; bu okuyucu kitlesi, bazı öğrencilerini ve meslektaşlarını da içerebilir ve görünüşe göre içermiştir (bkz. yukarıdaki 19 ve 20 paragrafları). Blog anonim olmasına rağmen, başvuru sahibine kadar izi sürülebilir ve gerçekten de sürülmüştür (a.g.e.).

86. Öte yandan Mahkeme, başvuranın davranışının, eğitim politikaları veya ebeveynlerin etik veya cinsellik konusundaki tercihleri alanında bir müdahale teşkil etmediğini düşünmektedir. Başvuranın eylemlerinin hiçbirisi, ebeveynlerin çocuklarını aydınlatma ve onlara tavsiyelerde bulunma, çocuklarıyla ilgili olarak eğitimci olarak doğal ebeveynlik işlevlerini yerine getirme veya çocuklarına ebeveynlerin kendi dini veya felsefi inançları doğrultusunda rehberlik etme haklarını azaltmamıştır (bkz. *mutatis mutandis*, *Bayev ve Diğerleri*, yukarıda anılan, § 82). Bu bağlamda, Mahkeme, söz konusu disiplin işlemlerinin, öğrenciler veya çocuklarının ahlaki bütünlüğünden veya gerçekten güvenliğinden korkan ebeveynler tarafından tetiklendiğinin iddia edilmediğini kaydeder (bkz. *mutatis mutandis*, *Klein / Slovakia*, no. 72208/01, § 53, 31 Ekim 2006, ve karşıt *Müller ve Diğerleri*, yukarıda anılan, § 12). İkinci hususa ilişkin olarak, başvuranın daha önce cinsel bir suçtan hüküm giydiğine veya söz konusu materyalin şiddet içeren veya başka türlü uygunsuz davranışları tetikleyebileceği herhangi bir durumdan muzdarip olduğuna dair herhangi bir gösterge bulunmamaktadır (bkz. *mutatis mutandis*, *Chocholáč*, yukarıda anılan, § 68).

87. İkinci olarak, Mahkeme, yerel makamların, başvuranın faaliyetinin, kullandığı iddia edilen küfürlü veya saldırgan dille ilgili olarak kendisine karşı herhangi bir hukuk veya ceza davası açılmamış olması anlamında yasadışı olarak değerlendirilmediği gerçeğini dikkate almadıklarını kaydetmektedir. Ayrıca, başvuranın yazı yazdığı internet platformunun, yetişkin içerikli web sitelerinin işletilmesi amacıyla, muhtemel bir okuyucunun yetişkin olduğunu teyit eden bir kutuyu işaretlemesinin yeterli görüldüğü düzenlemelere uyduğu faktörünü de değerlendirmemişlerdir. Mahkeme ayrıca, benzer ve hatta daha açık - hatta pornografik - materyallerin, davalı Devlet ve ötesindeki yetişkin nüfus için basın yoluyla olduğu kadar internet üzerinden de yaygın olarak mevcut olduğunu belirtmektedir (bkz. *mutatis mutandis*, *Chocholáč*, yukarıda anılan, § 68). Bununla birlikte, başvuranın çocuklara pornografi dağıttığından şüphelenildiği görülmemektedir. Bu koşullar altında, Mahkeme, başvuranın görevinden alınmasının amacının, diğer şeylerin yanı sıra, öğrencilerini cinsel içerikli materyallerden korumak olduğu iddiasını kabul edemez (bkz. *mutatis mutandis*, *Pryanishnikov*, yukarıda anılan, § 61).

88. Üçüncü olarak, Mahkeme, çevrimiçi içerik oluşturucularının, sanatçılar ve yazarlar gibi, Sözleşme'nin 10. maddesinin 2. paragrafında öngörülen sınırlamalardan kesinlikle muaf olmadıklarını gözlemlemektedir. Bu paragrafın açık hükümleri uyarınca, ifade özgürlüğünü kullanan herkes "görev ve sorumluluklar" üstlenir ve bu görev ve sorumlulukların kapsamı, içinde bulunduğu duruma ve kullanılan araçlara bağlı olacaktır (bakınız

Vereinigung Bildender Künstler/Avusturya, no. 68354/01, § 26, 25 Ocak 2007; Akdaş/Türkiye, no. 41056/04, § 26, 16 Şubat 2010; ve Pryanishnikov, yukarıda anılan, § 51).

89. Bu bağlamda, Mahkeme, öğretmenlerin kamu güvenine dayalı bir meslek icra ettiklerini ve önemli bir kamu hizmeti sunduklarını kabul etmektedir (bkz. *Grzelak/Polonya*, no. 7710/02, § 87 in fine, 15 Haziran 2010). Ayrıca, öğretmenler öğrencileri için otorite figürleri olduklarından, özel görev ve sorumlulukları bir dereceye kadar okul dışındaki faaliyetleri için de geçerlidir (bkz. *Vogt / Almanya*, 26 Eylül 1995, § 60, Seri A no. 323).

90. Mahkeme, küçüklerin savunmasızlığını ve etkilenebilirliğini dikkate alma ihtiyacını kabul etmiştir (bkz. *Macaté*, yukarıda anılan, § 205, ve F.O. / Hırvatistan, no. 29555/13, § 58, 22 Nisan 2021). Bununla birlikte, Temyiz Mahkemesi'nin, başvuranın, Öğretmen Tüzüğü Yasası'nın 6(5). fıkrası uyarınca öğrencilerinin ahlaki ve medeni tutumlarını şekillendirme görevini ihlal ettiğine karar verdiği dikkat çekmektedir (bkz. yukarıdaki 34. paragraf), başvuranın blogu aracılığıyla öğrencileriyle etkileşime girmeye veya onların özel alanlarına girmeye çalışmadığı yönündeki argümanda güç görmemiştir (bkz. *mutatis mutandis*, *Bayev ve Diğerleri*, yukarıda anılan, § 80, ve bunun aksine, *mutatis mutandis*, *Vejdeland ve Diğerleri*, yukarıda anılan, §§ 56 ve 57). Başvuranın blogunu okuyan öğrencilerin, başvuranın cinsellik hakkındaki fikirlerine maruz kaldıkları ölçüde, Mahkeme, söz konusu öğrencilerin yetişkin okuyucularla sınırlı bir blogu aktif olarak okumaya çalışmış olmalarına önem atfetmektedir.

91. Mahkeme ayrıca, başvuranın bir makam ile bir birey arasındaki tarafsız bir hukuki ilişki bağlamında istihdam edildiğini vurgulamaktadır. Başka bir deyişle, başvuran bir dini okul tarafından istihdam edilmemiş ve din ya da ahlak dersi vermemiştir. Böyle bir statü gerçekten de tekil bir ahlak vizyonuna bağlılık gerektirebilir veya din eğitimi öğretmenleri ile öğrencileri arasında, öğretmenlerin özel davranışlarına ve yaşam tarzlarına uzanan belirli özelliklerle işaretlenmiş özel bir güven bağı yaratabilir (karşılaştırma *Travaş*, yukarıda anılan, §§ 97 ve 98, ve *Țîmpău*, yukarıda anılan, § 197). Bu nedenle, başvuranın öğretmenlik statüsü, Öğretmen Tüzüğü Kanunu'nun 9. maddesi uyarınca, yalnızca "temel ahlaki ilkelere" bağlı kalmasını gerektirecek şekilde ayırt edilmelidir (bkz. yukarıda paragraf39 in fine). Bu nedenle, mevcut davada, kendisine, yetişkinler için yasal olarak faaliyet gösteren bir internet blogu bağlamında cinselliğini ifade etmesini engelleyecek yüksek bir sadakat yükümlülüğü yüklemek mantıksızdır (*Fernández Martínez*, yukarıda belirtilen, § 85). Ayrıca, Mahkeme, başvuranın blog faaliyetinin, Öğretmen Tüzüğü Yasası'nın 6(5) maddesi anlamında, öğrencilerde "ahlaki ... tutumları" şekillendirme görevi gibi farklı bir standart altında yetkililer tarafından resmi olarak kınandığını yinelemektedir (bkz. yukarıdaki75 paragrafı).

92. Ayrıca, Mahkeme, başvuranın işten çıkarılmasının gerçek sebebinin cinsel yönelimi olmadığı sonucuna varırken (bkz. yukarıdaki51 paragrafı),

blogunda eşcinsel ilişkilerin tasvir edildiği ve Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri ve AB Temel Haklar Ajansı'nın Polonya'da LGBTİ bireylere yönelik hakim toplumsal tutumun olumsuz olduğunu bildirdiği gerçeğini göz ardı edemez (yukarıdaki69 paragrafı). Bu nedenle, Mahkeme, *Macaté* davasındaki son Büyük Daire kararında yapılan gözlemlere atıfta bulunmanın önemli olduğunu düşünmektedir (yukarıda belirtilen, aynı cinsiyetten kişiler arasındaki evliliği tasvir eden bir kitabın dağıtımına getirilen kısıtlamalarla ilgili §§ 210, 212-13 ve 215, çocukların aynı cinsiyetten ilişkileri esasen farklı cinsiyetten ilişkilere eşdeğer olarak tasvir eden bilgilere erişimini sınırlamayı amaçlamış ve bu tür bilgileri zararlı olarak nitelendirmiştir).

93. Son olarak, başvurana uygulanan disiplin cezasının ağırlığına ilişkin olarak, Mahkeme, başvuranın işten çıkarılmasının iki gerekçeye dayandığını belirtmektedir: blog yazma faaliyeti ve okul gezilerine izinsiz üçüncü bir kişiyi getirmiş olması. Mahkeme, bu yaptırımın yürürlükteki yasalar uyarınca en ağır yaptırım olmamasına rağmen (bkz. yukarıdaki40 paragrafı), yine de Valilik disiplin memurunun talep ettiği uyarı ile kınama cezasından daha ağır olduğunu gözlemlemektedir (bkz. yukarıdaki23 ve25 paragrafları). Dava ilerledikçe, Bakanlık düzeyindeki müdahil disiplin memuru tarafından işten çıkarma yaptırımı uygun görülmüştür (bkz. yukarıdaki32 paragrafı). Nihayetinde, Temyiz Mahkemesi, başvuranın pişmanlık duyan tutumunu ve öğretmen olarak çok iyi bir sicile sahip olduğunu göz önünde bulundurarak, işten çıkarma yaptırımını orantılı bulmuş ve bu yaptırımın başvuranın diğer okullardaki kariyer fırsatlarını ortadan kaldırmadığına karar vermiştir (bkz. yukarıdaki36 paragrafı). Ancak Mahkeme, Temyiz Mahkemesi'nin, dava materyalinden de anlaşılabileceği üzere, başvuranın daha önce herhangi bir disiplin cezası kaydı bulunmadığı gerçeğini dikkate almadığını not etmektedir. Dolayısıyla Mahkeme, yerel makamların vardığı sonuca katılamamakta ve başvurana verilen cezanın, güdüldüğü iddia edilen meşru amaçlarla orantısız olduğu kanaatindedir (bkz. *mutatis mutandis*, *Gülcü/Türkiye*, no. 17526/10, § 116, 19 Ocak 2016).

94. Yukarıda belirtilen hususları göz önünde bulunduran Mahkeme, yerel makamların başvuranı görevinden almak için "ilgili ve yeterli gerekçeler" sunmadığı sonucuna varmıştır. Belirli bir takdir payına izin verilse bile, başvuranın kişisel blog faaliyetinin, kendisine uygulanan yaptırımı haklı çıkaracak şekilde küçüklerin ahlakının korunmasını tehdit ettiğine karar verilemez. Bu nedenle, ifade özgürlüğü hakkına yapılan müdahale ne acil bir toplumsal ihtiyaca karşılık gelmiştir ne de güdüldüğü iddia edilen meşru amaçla orantılıdır. Dolayısıyla bu müdahale "demokratik bir toplumda gerekli" değildir.

95. Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

96. Bu sonucu göz önünde bulunduran Mahkeme, 10. maddeyle bağlantılı olarak ele alındığında, Sözleşme'nin 14. maddesi kapsamında ayrı bir sorun ortaya çıkmadığı kanaatindedir (bkz. *mutatis mutandis*, *Association Ekin / Fransa*, no. 39288/98, § 65, ECHR 2001-VIII).

III. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

97. Sözleşme'nin 41. maddesi şu şekildedir:

"Mahkeme, Sözleşme veya Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmecî Tarafın iç hukuku bu ihlalin ancak kısmen telafi edilmesine imkan veriyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören tarafın adil tatminine hükmeder."

A. Tazminat

98. Başvuran, manevi tazminat olarak 70,000 Euro (EUR) talep etmiştir.

99. Hükümet, bu miktarın fahiş, dayanaktan yoksun ve haksız olduğunu ileri sürmüştür.

100. Mevcut davanın koşullarında, Mahkeme, başvuranın, bu kararda Sözleşme'nin ihlal edildiğinin tespit edilmesinin telafi etmeye yetmeyeceği bir manevi zarara uğramış olması gerektiği kanaatindedir. Hakkaniyet temelinde karar veren Mahkeme, başvurana manevi tazminat olarak 2,600 Euro ve ayrıca uygulanabilecek her türlü verginin ödenmesine hükmetmiştir.

B. Masraf ve harcamalar

101. Başvuran, Mahkeme önünde veya iç hukuktaki disiplin yargılaması sırasında yaptığı masraf ve harcamalar için herhangi bir talepte bulunmamıştır.

BU NEDENLERDEN DOLAYI, MAHKEME,

1. Oybirliğiyle, Sözleşme'nin 14. maddesiyle bağlantılı olarak ve tek başına ele alındığında Sözleşme'nin 10. maddesi kapsamındaki şikayetin kabuledilebilir ve başvurunun geri kalanının kabuledilemez olduğuna *karar vermiştir*;
2. 3'e karşı 4 oyla, Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edildiğine *karar vermiştir*;
3. Oybirliğiyle, Sözleşme'nin 10. maddesiyle bağlantılı olarak ele alınan Sözleşme'nin 14. maddesi kapsamında ayrı bir sorun bulunmadığına karar vermiştir.
4. 3'e karşı 4 oyla,
 - (a) Davalı Devlet'in, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesi uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, başvurana, manevi tazminat olarak 2,600 Euro (iki bin altı yüz Euro) artı uygulanabilecek her türlü vergiyi, uzlaşma tarihinde geçerli olan kur üzerinden davalı Devlet'in para birimine çevrilmek üzere ödemesine,

(b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin bitiminden uzlaşmaya kadar, yukarıda belirtilen meblağ üzerinden, temerrüt süresi boyunca Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal borç verme oranına eşit bir oranda artı yüzde üç puan basit faiz ödenmesine karar vermiştir;

5. Başvuranın adil tazmin talebinin geri kalanının *reddine* oy birliğiyle *karar vermiştir*.

İngilizce olarak hazırlanmış ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3. maddeleri uyarınca 13 Şubat 2025 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Ilse Freiwirth
Kayıt Memuru

Ivana Jelić
Başkan

Sözleşme'nin 45 § 2 maddesi ve Mahkeme İçtüzüğü'nün 74 § 2 maddesi uyarınca, Yargıçlar Wojtyczek, Poláčeková ve Paczolay'ın ayrı görüşleri bu karara eklenmiştir.

YARGIÇLARIN ORTAK MUHALEFET ŞERHİ WOJTYCZEK, PACZOLAY VE POLÁČKOVÁ

1. Mevcut davada 10. Maddenin ihlal edildiği görüşüne saygıyla katılmıyoruz.

2. Bizim görüşümüze göre, çoğunluğun davaya ilişkin değerlendirmesi hatalı olgusal bulgulara ve iç hukuk yollarının nasıl işlediğine dair sorunlu bir analize dayanmaktadır.

Çoğunluğun gerekçesinde, özellikle aşağıdaki unsurların önemi vurgulanmaktadır (bkz. kararın 90. paragrafı):

"[Mahkeme] bununla birlikte, Temyiz Mahkemesi'nin, başvuranın Öğretmen Tüzüğü Yasası'nın 6(5) maddesi uyarınca öğrencilerinin ahlaki ve medeni tutumlarını şekillendirme görevini ihlal ettiğini tespit ederken (bkz. yukarıdaki 34. paragraf), başvuranın blogu aracılığıyla öğrencileriyle etkileşime girmeye veya onların özel alanlarına girmeye çalışmadığı yönündeki argümanda güç görmemiştir (bkz. *mutatis mutandis*, *Bayev ve Diğerleri*, yukarıda anılan, § 80, ve bunun aksine, *mutatis mutandis*, *Vejdeland ve Diğerleri*, yukarıda anılan, §§ 56 ve 57). Başvuranın blogunu okuyan öğrencilerin, başvuranın cinsellik hakkındaki fikirlerine maruz kaldıkları ölçüde, Mahkeme, söz konusu öğrencilerin yetişkin okuyucularla sınırlı bir blogu aktif olarak okumaya çalışmış olmalarına önem vermektedir."

Bu analizin doğruluğuna itiraz ediyoruz. Blogun yetişkin okuyucularla sınırlandırıldığı doğru değildir, çünkü küçüklerin bloga erişimini engellemek için etkili mekanizmalar oluşturulmamıştır. Aslında, yerel makamlar tarafından da tespit edildiği üzere, başvuranın blogu ve Facebook hesabı, reşit olmayan birçok öğrencinin ilgisini çekmiş ve aralarında bir sohbet konusu haline gelmiştir. Dolayısıyla söz konusu küçükler, okullarındaki bir öğretmen tarafından yönetilen bir blogu aktif olarak kontrol etmeye ve okumaya teşvik edilmişlerdir. Bu ilgi, bazı öğrencileri sosyal medyada bloga yorum yapmaya teşvik ederek başvuru ile öğrenciler arasında bir tür etkileşim yaratmıştır. Başvurucu, blogun içeriğinin okulundaki en azından bazı öğrencilere iletilmesiyle sonuçlanan bir süreci harekete geçirmiştir.

Çoğunluk ayrıca, "... [başvuranın] faaliyetinin, ... sürdüğü sürece, öğrenciler üzerinde herhangi bir olumsuz etkisi olduğunun ... gösterilemediği" argümanını vurgulamıştır (bkz. 82. paragraf).

Bizim görüşümüze göre, münferit bir davadaki disiplin işlemleri çerçevesinde, herhangi bir spesifik içeriğin öğrenciler üzerinde olumsuz bir etkisi olduğunu göstermek imkansız olacaktır. Bu bağlamda, şu anda küçüklerin müstehcen internet içeriğine erişiminin etkili bir şekilde kısıtlanmasına yönelik artan bir uluslararası eğilim olduğunu not ediyoruz. Bu tür içeriklerin küçükler üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu, müstehcen materyallere erişimlerine etkili yasaklar getiren mevzuatın temelinde yatan ve yaygın olarak kabul gören bir varsayımdır.

İtiraz edilen disiplin işlemlerinin, çocuklarının ahlaki bütünlüğünden endişe eden ebeveynler tarafından başlatıldığının iddia edilmediği doğrudur (bkz. 86. paragraf), ancak bize göre bu, ebeveynlerin durumdan haberdar

olmaları halinde, hiçbirinin bu tür korkulara sahip olmayacağı anlamına gelmez. Büyük olasılıkla, disiplin soruşturması, ilgili ebeveynler sorunun tam olarak farkına varmadan önce başlamıştır. Her halükarda, disiplin soruşturmasını başlatan yetkililer, ebeveynler durumdan haberdar olduklarında, birçoğunun çocuklarının ahlaki bütünlüğünden endişe edeceğini açıkça akıllarında tutmuşlardır.

Ayrıca, söz konusu blogun çok çeşitli materyal ve yorumlar içerdiğini, ancak bunlardan bazılarının çok kaba nitelikte olduğunu düşünüyoruz. Çoğunluk davanın bu yönüne değinmemiştir. Bizim görüşümüze göre bu husus, uygulanan yaptırımı haklı çıkaran en önemli unsurlardan biridir.

3. Çoğunluğun aşağıdaki değerlendirmesini not ediyoruz (bkz. 81. paragraf, vurgu eklenmiştir):

"Mahkeme, başvuranın yerel makamlar önünde ifade özgürlüğü hakkına ilişkin açık bir argüman ileri sürmediğini ve blog yazmanın kınanacak bir davranış olduğunu kabul ettiğini kaydeder. Bununla birlikte, başvuran, aynı zamanda, yetkililerin, blog yazma faaliyetini, kendisinin ahlaki eksikliğinin bir kanıtı ve öğrencilerinin ahlaki eğitimine bir tehdit olarak algılamalarının yanlış olduğunu ve kendisine uygulanan yaptırımın davanın koşullarına göre orantısız olduğunu ileri sürmüştür (bkz. yukarıdaki 24. ve 28. paragraflar). Bu bağlamda Mahkeme, Disiplin Komisyonu'nun, öğretmenlerin ifade özgürlüğüne sahip olmakla birlikte, eğitimci olarak üstlendikleri görev nedeniyle itidalli davranmak zorunda olduklarını gözlemlediğini kaydeder (bkz. yukarıdaki 27. paragraf). Mahkeme, başvuranın Disiplin Komisyonu önündeki duruşmada ve temyiz başvurusunda ileri sürdüğü argümanların sadece üstü kapalı ve bir şekilde çelişkili olmasına rağmen, aleyhindeki disiplin soruşturmasının kısmen açıkça ifade özgürlüğü kapsamına giren faaliyetlere yönelik olduğu ve başvuranın bu tür faaliyetlerde bulunduğu için cezalandırıldığı kanaatindedir (bkz. mutatis mutandis, Müdür Duman / Türkiye, no. 15450/03, § 30, 6 Ekim 2015)."

Bu değerlendirmeye genel olarak katılıyoruz.

Ayrıca, ihlal tespitinin esas olarak, yerel makamların belirli konuları ele almadıkları ve bazı argümanları değerlendirmedikleri iddiasına dayandığını not ediyoruz (bkz. 82, 83, 84, 87, 90 ve 93. paragraflar). Bu bağlamda, disiplin organlarının ve özellikle Temyiz Mahkemesi'nin taraflarca ileri sürülen argümanlara odaklandığını gözlemlemekteyiz. Başvuran *blog yazmanın kınanacak bir davranış olduğunu kabul ettiğinden*, meslek etiğinin ihlali ve konuşmanın aşırı niteliği yargılamada taraflar arasında tartışılmamıştır. Başvuran görüşlerinde yaptırımların ağırlığına odaklanmıştır. Disiplin yargılamasında, çoğunluk tarafından sıralanan tüm argümanların *proprio motu* olarak ele alınması gerekli görülmemiştir, zira bu konuların birçoğu taraflar arasında ihtilaflı değildir. Çoğunluğun, iç hukuktaki yargılamalarda - tarafların savunmaları ne olursa olsun - temyiz makamlarının taraflarca ileri sürülmeyen hususları kendiliğinden inceleme yükümlülüğü olduğu şeklindeki zımni varsayıma dayanan yaklaşımı, iç hukuk yolları sistemine haksız bir müdahale teşkil etmektedir.

4. Çoğunluğun, itiraz edilen tedbirin meşru bir amaç güdüp gütmeyeceği konusunda bir duruş sergilemekten kaçındığını belirtmek isteriz (bkz. 78. paragraf). Bizim görüşümüze göre, disiplin yaptırımı, başkalarının haklarının

korunması, yani küçüklerin ve ebeveynlerin kendi dini ve felsefi inançlarına uygun eğitim ve öğretim sağlama haklarının korunması gibi meşru bir amaç gütmektedir. Ayrıca, kamu düzeninin, yani okulların ve öğretmenlerin otoritesinin korunmasına hizmet etmiştir.

Çoğunluğun görüşüne göre, "yerel makamlar başvurayı görevinden almak için 'ilgili ve yeterli gerekçeler' sunmamıştır" (bkz. 94. paragraf). Bu görüşe saygıyla katılmıyoruz. Yetkililer tarafından sunulan gerekçeler açıkça konuyla ilgiliydi. Bizim görüşümüze göre, bunlar aynı zamanda yeterliydi.

Çoğunluk, yaptırımın ağırlığını değerlendirirken, katıldığımız aşağıdaki ifadeyi kullanmıştır:

"56. ... Bu nedenle Mahkeme, söz konusu disiplin cezasının, başvuranın uzun vadede mesleki hayatını kurma ve sürdürme fırsatlarını, sonuca dayalı yaklaşım kapsamında gerekli görülen ölçüde etkilediği sonucuna varamaz (bkz. yukarıda *anılan* Ballıktaş *Bingöllü*, § 60; ve *mutatis mutandis*, Budimir / *Hrvatistan*, no. 44691/14, § 47, 16 Aralık 2021; Ovcharenko ve *Kolos* / *Ukrayna*, no. 27276/15 ve 33692/15, § 86, 12 Ocak 2023).

57. Başvuranın öznel algılarını nesnel arka planla ölçtüğün ve Mahkeme'ye sunulan deliller temelinde işten çıkarılmasının maddi ve maddi olmayan etkilerini değerlendirdikten sonra, işten çıkarmanın başvuranın özel hayatı üzerindeki etkilerinin, 8. madde kapsamında bir sorunun ortaya çıkması için gerekli olan 'ciddiyet eşiğini' aşmadığı sonucuna varılmalıdır (bkz. *mutatis mutandis*, Denisov, *yukarıda anılan*, § 133). Sonuç olarak, 8. Madde mevcut davanın olaylarına uygulanamaz."

Bizim görüşümüze göre, 8. maddenin aksine, Sözleşme'nin 10. maddesi şikayet edilen müdahaleye uygulanabilir, ancak yaptırımın başvuranın yaşamı üzerindeki sınırlı etkisi göz önüne alındığında, ifade özgürlüğüne yapılan müdahale orantısız olarak değerlendirilemez.

5. Çoğunluğun aşağıdaki argümanını not ediyoruz (bkz. paragraf 92):

"Ayrıca, Mahkeme, başvuranın işten çıkarılmasının gerçek sebebinin cinsel yönelimi olmadığı sonucunu göz önünde bulundurmakla birlikte (bkz. yukarıdaki 51. paragraf), blogunun eşcinsel ilişkileri tasvir ettiği ve Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri ve AB Temel Haklar Ajansı'nın Polonya'da LGBTI bireylere yönelik hakim toplumsal tutumun olumsuz olduğunu bildirdiği gerçeğini göz ardı edemez (yukarıdaki 69. paragraf). Bu nedenle, Mahkeme, *Macatê* davasındaki son Büyük Daire kararında (yukarıda belirtilen, §§ 210, 212-13 ve 215, aynı cinsiyetten kişiler arasındaki evliliği tasvir eden bir kitabın dağıtımına getirilen kısıtlamalarla ilgili olarak, çocukların aynı cinsiyetten ilişkileri esasen farklı cinsiyetten ilişkilere eşdeğer olarak tasvir eden bilgilere erişimini sınırlamayı amaçlayan ve bu tür bilgileri zararlı olarak nitelendiren) yapılan gözlemlere atıfta bulunmanın önemli olduğunu düşünmektedir."

Bu argümanı doğru anladığımız takdirde, başvuran heteroseksüel ilişkileri tasvir etmiş olsaydı davanın sonucu farklı olabilirdi. Ayrıca, başvuran tarafından yayınlanan materyalin, aynı cinsiyetten ilişkileri esasen farklı cinsiyetten ilişkilere eşdeğer olarak göstermeye çalışmadığını da belirtmek isteriz.

6. Sonuç olarak, 15 No.lu Protokol ile değiştirilen Önsöz'e göre şunu vurgulamak isteriz:

P. / POLONYA KARARI - AYRI GÖRÜŞ

"... Yüksek Sözleşmeciler Taraflar, ikincilik ilkesi uyarınca, [Sözleşme] ve Protokollerinde tanımlanan hak ve özgürlükleri güvence altına alma konusunda birincil sorumluluğa sahiptir ve bunu yaparken, [Sözleşme] ile kurulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin denetim yetkisine tabi olarak bir takdir marjından yararlanırlar."

Çoğunluk, davayı sanki daha yüksek bir yerel mahkemedeymiş gibi yeniden değerlendirmiş ve böylece Sözleşme sisteminin ikincilliğini zayıflatmıştır. Başvuranın blogunda yayınlanan bazı materyallerin kaba niteliği ve bazı reşit olmayan öğrencileri aktif olarak okumaya teşvik ettiği gerçeği göz önüne alındığında, Avrupa'daki birçok insan ve özellikle okul çağındaki çocukların ebeveynleri, haklı olarak, mevcut davada 10. Maddenin ihlal edildiği bulgusunun rahatsız edici olduğunu düşünecektir.